

JONGE LANDBOUWERS- REGLING GELDERLAND 2018

Vanaf maandag 3 december 2018 tot en met vrijdag 8 februari 2019 is de Jonge Landbouwersregeling (JOLA) weer opengesteld. Jonge boeren en tuinders kunnen een aanvraag indienen voor de aanschaf van modernere voorzieningen, installaties en machines. De JOLA-regeling is onderdeel van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 2014-2020. De regeling is bedoeld om jonge agrarische ondernemers te ondersteunen in het verduurzamen en versterken van hun bedrijf. Ondernemers tot en met 40 jaar kunnen onder voorwaarden subsidie aanvragen.

Alle informatie over de JOLA-regeling vindt je op www.gelderland.nl/subsidies. Als er zaken rondom de regeling zijn waar je vragen over hebt, neem gerust contact op via info@gajk.nl.

KLANKBORDGROEP INTENSIEF NAJK

GAJK heeft een belangrijke stem in de discussies die de agrarische sector aan gaan. We brengen de Gelderse mening in via 'NAJK klankbordgroepen'. Voor de portefeuilles varkenshouderij en pluimvee zijn we op zoek naar versterking uit Gelderland. De klankbordgroep, bestaande uit vertegenwoordigers uit alle provincies, communiceert voornamelijk online en komt minimaal een keer per jaar bij elkaar om te praten over onderwerpen die spelen in de sector. Wil meedenken en adviseren over actualiteiten in de intensieve sector en je aanmelden voor de klankbordgroep varkenshouderij of pluimvee? Neem contact op via info@gajk.nl

Colofon

GAJKatern is een uitgave van Gelders Agrarisch Jongeren Kontakt (GAJK) en verschijnt drie keer per jaar voor leden van het GAJK.

VERBETERINGEN IN JOLA-REGLING

"NAJK heeft zich afgelopen periode hard ingezet voor een passende JOLA-regeling. Er zijn ten opzichte van de openstelling in 2017 een aantal verbeteringen in de regeling doorgevoerd. De investeringslijst is uitgebreid. Het is nu voor meerdere sectoren mogelijk om investeringen onder de JOLA te doen.", aldus Sietse Draaijer, dagelijks bestuurder NAJK met de portefeuille bedrijfsovername. Ook zijn er een aantal onduidelijkheden en problemen uit de eerdere openstellingen opgelost. Draaijer: "Mochten zich nog problemen bij het aanvragen van de JOLA voordoen, dan is het van belang om tijdens en na de openstelling deze aan te geven bij jouw provincie. Problemen die vaak voorkomen worden opgepakt door de provincies."

PERSOONLIJK BRS-NUMMER AANVRAGEN

Voor het aanvragen van de JOLA heeft een jonge boer of tuinder een persoonlijk BRS-nummer nodig. Deze moet vermeld worden op de aanvraag. Het BRS-nummer van het agrarische bedrijf voldoet niet voor een JOLA-aanvraag. Draaijer: "Het kan enkele dagen duren voordat de aanvraag van een persoonlijke BRS-nummer rond is. Vraag daarom zo snel mogelijk een persoonlijk BRS-nummer aan als je gebruik wilt maken van de JOLA." Een BRS-nummer kan altijd worden aangevraagd, dus ook voor de openstelling van de JOLA-regeling.

Het Gelders Agrarisch Jongeren Kontakt wordt ondersteund door:
LTO Noord

Redactie: GAJK bestuur
Eindredactie: Ellen de Lange
Redactieadres: GAJK | Zeelandsingel 40
6845 BH Arnhem
T: 06 10 29 61 87
E: info@gajk.nl
Vormgeving & Druk: Mull2Media

GAJKatern #39

Van het GAJK bestuur...

KRINGLOOP- LANDBOUW EN (KUNST)MEST

Tekst: Sjoerd Rombout

De kringloopvisie van het ministerie van LNV beschrijft dat op het gebied van bodembeheer wordt toegewerkt naar het toepassen van bewerkte dierlijke mest en steeds minder kunstmest. Daar komt bij dat recentelijk een motie voor kunstmestheffing is ingediend door GroenLinks. Dit zijn zaken die menig jonge veehouder of teler bezig houden. Jonge agrariërs staan open voor de ambitie om te werken aan landbouwsystemen waarbij kringlopen worden gesloten en de afhankelijkheid van externe input, zoals kunstmest, wordt geminimaliseerd. Dit biedt diverse uitdagingen en tegelijkertijd knelpunten waarvoor nog geen pasklare oplossingen beschikbaar zijn.

TELEN NAAR DRAAGKRACHT VAN DE BODEM

De plantaardige sector moet telen naar de draagkracht van de bodem door onder andere bemesting op maat, zo onderstreept de kringloopvisie. In de huidige teeltsystemen wordt dit veelal gerealiseerd door een combinatie van organische mest en kunstmest waarmee zowel de bodem als het gewas worden gevoed. Kringlooplandbouw stuurt richting een efficiënter gebruik van dierlijke mest tussen agrarische sectoren om daarmee de inzet van kunstmest te verlagen. Kunstmestheffing draagt hier mijns inziens niet aan bij. Dit komt omdat telers te maken hebben met de gebruiksnorm van maximaal 170 kg stikstof per hectare uit dierlijke mest. Aangezien de meeste gewassen een hogere stikstofbehoefte hebben om de potentiële opbrengst te halen, wordt de resterende hoeveelheid in de meeste gevallen aangevuld met kunstmest. In plaats van een kunstmestheffing is behoefte aan ruimte om meer dierlijke mest toe te passen. Hierbij kan worden gedacht aan twee mogelijkheden. Verruiming van de stikstof gebruiksnorm uit dierlijke mest is nodig om te voorzien in de stikstofbehoefte van gewassen. De tweede mogelijkheid is het gebruik van mestfracties met een vergelijkbare werking als kunstmest en deze aan te merken als kunstmestvervanger.

GEWENSTE KWALITEIT VAN MEST

Naast kwantiteit speelt ook de kwaliteit van mest een belangrijke rol. De huidige situatie bestaat uit een mestoverschot waardoor de mestmarkt sterk aanbod gedreven is. Veehouders maken kosten om hun mest af te zetten terwijl akkerbouwers in de meeste gevallen geld toe krijgen om deze mest af te nemen. Deze situatie is niet bevorderlijk om gezamenlijk vast te stellen wat de gewenste mestkwaliteit is waarbij de samenstelling is afgestemd op de bodem- en gewasbehoefte. Daarnaast is de gewenste kwaliteit sterk afhankelijk van het doel waarvoor mest wordt ingezet. Denk bijvoorbeeld aan plantenvoeding of verbetering van de bodemkwaliteit (onder andere bodemgezondheid, -vruchtbaarheid en -structuur). Als we meer gebruik willen maken van dierlijke en andere organische mest om kringlopen te sluiten is het noodzakelijk om ook naar andere aspecten te kijken. Een belangrijk aspect is emissie naar lucht (broeikasgassen en NH3) en water (NO3 en P) waarvoor richtlijnen zijn opgesteld waaraan moet worden voldaan. Koolstofvastlegging met het oog op klimaatmitigatie is een ander aspect waarbij mest een bijdrage kan

leveren. Energie is ook een aspect dat een rol speelt op het gebied van mest. Zo wordt enerzijds een groot deel van de in Nederland geproduceerde kippenmest verbrand voor de productie van energie terwijl dit een zeer bruikbare meststof is. Anderzijds kost de verwerking van mest tot hoogwaardige meststoffen energie. Wellicht dat stalsystemen waarin de dikke en dunne fractie apart worden verzameld hier een uitkomst kunnen bieden. Kortom, er zijn diverse trade-offs waaraan gedacht moet worden bij de realisatie van de ambitie omtrent kringlooplandbouw en mest.

WELKE SCOPE?

Als we het toch over kringlooplandbouw en mest hebben: wat te denken van onze 'dikke en dunne fractie' en de inzet daarvan in de landbouw? Een groot deel van de landbouwproducten komt namelijk bij ons zelf terecht. Het zou dus logisch zijn als onze 'mest' ook wordt gebruikt in de landbouw om de kringloop van voedselproductie te kunnen sluiten. Daarnaast heb ik het in dit stuk gehad over grondgebonden teelten. Diverse gewassen worden niet in de grond maar op diverse substraten geteeld. Hoe zit het met de kringloop en het gebruik van mest in dergelijke teeltsystemen? Zo kan ik nog een diversiteit aan vragen opsommen die gerelateerd zijn aan dit onderwerp. Dit geeft aan dat het belangrijk is om helder te krijgen wat de scope is waarin we met kringlooplandbouw en mest bezig zijn.

INITIATIEF VAN JONGE BOEREN

Hoe genoemde ambitie te realiseren staat grotendeels open en vraagt om initiatief van onder andere de agrarische jongeren zelf. Wij kunnen we op diverse manieren meedenken hoe invulling te geven aan de visie voor kringlooplandbouw. Zo roept de Brancheorganisatie (BO) Akkerbouw haar leden op tot het indienen van wensen en projectideeën op het gebied van kennis en innovatie. Deze wensen en ideeën moeten tot doel hebben de positie van akkerbouwers en de gehele akkerbouwsector te versterken. Om een idee te krijgen welke onderwerpen hierbij passen is het nuttig om de visie Plantgezondheid van de BO Akkerbouw te lezen. Laten we als jonge agrariërs gebruik maken van dergelijke mogelijkheden door wensen en ideeën kenbaar te maken en zo helder te krijgen waar wij perspectief zien.

BEZOEK AAN EUROPEES PARLEMENT

Samen met het Zone.college Doetinchem (veehouderij, klassen 3 - niveau 4) organiseerden we op 29 november 2018 een reis naar het Europees Parlement in Brussel om meer te horen en leren over hoe de Europese democratie werkt.

Dit bezoek is voorbereid middels een gastles over wat jonge boeren en tuinders van doen hebben met besluitvorming in Brussel. Na het bezoek schreven de leerlingen een verslag van de dag. Het verslag van Debbie Dwars lees je hieronder.

JONGE BOEREN IN DE TOEKOMST

Tekst:
Debbie
Dwars

's Ochtends om 5.45 uur vertrok de bus uit Doetinchem richting Brussel. De reis verliep goed (en gezellig) en we werden hartelijk ontvangen bij het Europees Parlement. Bij ontvangst hebben we eerst met z'n allen in een cafeetje in Brussel wat gedronken en hierbij hebben wij kennis gemaakt met Stijn Broekhuis en Kees Bos, beide werkzaam voor het kantoor van Annie Schreijer-Pierik.

OP BEZOEK BIJ ANNIE SCHREIJER-PIERIK

Hierna zijn we, na de strenge controle om naar binnen te kunnen, begeleid naar een zaaltje waar Stijn vertelde dat het Europees Parlement in Brussel veel voor Nederland betekent. Stijn vertelde ons dat andere Europese landen erg opkijken tegen de Nederlandse landbouw, omdat Nederlandse boeren ontzettend goed in managen zijn. We leven in een land waarvan wijzelf denken dat het hier zo streng is en er zoveel negatieve berichtgeving is in de media over de landbouw, terwijl andere landen veel van Nederland willen leren. Annie Schreijer-Pierik zit in het Europees Parlement voor de Landbouw en Plattelandsontwikkeling, maar daarnaast ook voor o.a. Visserij en Voedselveiligheid. Namens het CDA is Annie Europarlementslid. Het Europees Parlement beslist over de voorstellen van de Europese Commissie. Deze voorstellen zijn formeel ingediend door parlementsleden zelf. Hierna kregen we de kennismaking met Annie Schreijer-Pierik. En wat een geweldige dame is Annie! Mooi om te zien en te horen waar Annie voor gaat en dat ze echt achter de boeren staat en hiervoor in het parlement zit. Annie gaf aan dat wij als jonge boeren in Nederland heel veel voor elkaar kunnen krijgen, maar niet met het huidige kabinet. Ze pleitte voor ons om te gaan stemmen op iemand die er voor de boeren is, al is het 'maar' iemand van de gemeenteraad.

HOE ZIT HET MET REGELGEVING?

Zo vertelde Annie Schreijer-Pierik ons dat er vanuit Brussel erg veel mogelijk is voor Nederland. Zo is er veel

geld beschikbaar voor de landbouw, als de Nederlandse regering met een duidelijk plan komt en met concrete doelen. Maar helaas is er te weinig gedaan om dit geld binnen te krijgen. Daardoor heeft Nederland afgelopen jaar maar 11% van het beschikbare geld voor de Nederlandse landbouw binnengehaald. Dit kwam voor ons als een verrassing en we waren geschokt. Het geld wat andere landen kregen voor onder andere de extreme droogte van afgelopen jaar, had Nederland ook kunnen krijgen. Maar er wordt te weinig gedaan vanuit de Nederlandse regering om dit geld beschikbaar te krijgen, aldus Annie. Dit zal ook een actie zijn voor belangenorganisaties om meer van de Nederlandse regering te gaan vragen. Een van onze vragen was hoe het toch dat de Nederlandse landbouw zoveel regeltjes heeft. Zo moet de nitraatuitspoeling in Nederland door elke boer gemeten worden, terwijl een land zoals Frankrijk maar over een aantal stukken grond over het land verspreid de nitraatuitspoeling meet. De uitspoeling van nitraat moet gemeten worden, maar de manier waarop mogen de landen zelf bepalen.

KOM OP VOOR HET MOOISTE BEROEP WAT ER IS

Verder is gesproken over hoe belangrijk de landbouw is, omdat je niet afhankelijk wil zijn van je voedselvoorziening van andere landen. Voedsel is een primaire behoefte, en als de mogelijkheid er is moet je hierin als land zelfvoorzienend in zijn. Ook moet de Europese Unie hier eigenlijk zelfvoorzienend in zijn, maar een groot deel van het voedsel wereldwijd wordt geïmporteerd door de EU. Het is jammer dat de landbouw af en toe zo negatief in de media gezet wordt. Annie gaf aan dat wij als jonge boeren hierboven moeten staan en samen een vuist moeten vormen. Laat jezelf horen, kom op voor het mooiste beroep wat er is. Want boeren doe je vol met passie en liefde voor je vee.

HET BESTUUR VAN: AJK OVERBETUWE

In deze rubriek lichten we een AJK afdeling uit; met deze keer de beurt aan AJK Overbetuwe.

Bij AJK Overbetuwe zijn er bestuurswisselingen op komst. Bestuursleden Wouter van Bommel, Mark van Ooijen en Vincent Mulder treden dit jaar af. Perry Derksen, Gerwin Kuipers, Daimy Tilleman, Ries van den Brink en Dennis van Dulm starten in 2019 als bestuursleden. Afgelopen jaar hebben zij meegedraaid in het bestuur en vervolgens de stap gezet om het gehele bestuur over te nemen. We vroegen Vincent Mulder naar zijn bestuursperiode bij AJK Overbetuwe.

WAAROM BEN JE IN HET BESTUUR VAN AJK OVERBETUWE GEGAAN?

Het mooie van bestuurslid zijn is dat je door middel van het organiseren van informatieve en gezellige avonden je jonge agrarische mensen bij elkaar kunt brengen en op die manier weet waar er in de streek aan wordt gewerkt. Tevens kom je zo te weten wat er speelt in de diverse sectoren en kun je er met elkaar voor zorgen dat je op diverse actuele thema's een duidelijk standpunt in kunt nemen en deze kunt verspreiden.

AGRARISCHE BEDRIJFSOPVOLGING

Een bedrijf overnemen is niet iets wat je van de ene op de andere dag doet. Naast juridische en financiële zaken, is het ook vaak een sociaal en emotioneel proces. We vroegen Paulien Hogenkamp, agrarisch coach, naar de sociale kant van een overname. Wat is het belang van communicatie en een goede balans tussen werk en privé? En wat komt zij tegen in de dagelijkse praktijk?

VERTEL EENS OVER DE ACTIVITEITEN VAN DIT SEIZOEN

We zijn dit seizoen begonnen met een sportieve/gezellige avond in de vorm van een Zwintje Tik. Hierbij hebben we met een van de plaatselijke loonwerkers een mooie modderpoel gecreëerd en hebben we diverse leden aangewezen om als Zwintje te fungeren. Dit om een mogelijke landelijk discussie te voorkomen! Op de avond zelf hebben we onder het genot van een hapje en een drankje gekeken naar een leuke sportieve activiteit. De eerste opvolgende avond werd verzorgd door Barenbrug Holland B.V. en Ten Brinke B.V. met als hoofdthema "De weg van het graszaad en hoe om te gaan met extreme weersomstandigheden". Dat dit onderwerp genoeg "stof" liet opwaaien bleek wel uit de diverse interessante discussies die volgden. In de planning voor komend seizoen staat nog een bezoek aan de SuikerUnie, waar onze suikerbieten verwerkt worden. Ook staan er diverse informatie avonden over actuele thema's, een stapavond en de afsluitende BBQ op de planning.

Zwintje Tik 2.0

HOE BETREKKEN JULLIE JONGE BOEREN UIT DE REGIO BIJ JULLIE AJK?

Aanspreken/betrekken van toekomstige jonge boeren gebeurt door de leden zelf. Ze worden uitgenodigd om een avond bij te wonen en eens te kijken of het ze past. Dit werkt het beste en heeft tot nu toe tot een positief resultaat geleid.

EN WAT ZOU JIJ HET HOOGTEPUNT VAN AJK OVERBETUWE NOEMEN?

Als we terug kijken naar het verleden zijn er diverse mooie hoogtepunten maar is de FarmersRun toch wel een van de mooiste als AJK Overbetuwe. Door een openbaar sportief evenement te organiseren hebben we veel actievelingen kunnen trekken en onze AJK een stukje bekender kunnen maken. Kijkend naar de toekomst hopen we nog diverse hoogtepunten te kunnen toevoegen.

"De kans dat een boerenbedrijf overgenomen wordt, is al jaren niet meer vanzelfsprekend. Je zou denken dat dat betekent dat voor de overnames die wel plaatsvinden, heel bewust gekozen wordt. Het gaat vaak over een miljoenenbedrijf, dus bepaald geen kleine verantwoordelijkheid, zowel voor de overdrager, als de overnemer.

En toch worden we wekelijks gebeld met de vraag om begeleiding bij familieperikelen en dan druk ik me nog mild uit. De wens dat het bedrijf overgenomen wordt, zorgt er telkens weer voor dat zowel de oude als de jonge generatie persoonlijke wensen en punten van zorg, irritatie en onzekerheid onbespreekbaar laat. "Als de overname maar achter de rug is, dan loopt dat wel los". Maar helaas, het loopt niet los. Integendeel, het onbesprokene gaat een eigen leven leiden. Zorgen en irritaties worden groter, aannames worden voor waar gehouden en de communicatie verlaagt zich tot gesnuuf of compleet negeren van elkaar.

Op een boerderij blijven de bestaande patronen uit het gezin waar je uit komt vaak bestaan in het werk. De ouder blijft zich als ouder gedragen, pampend of juist kritisch. Het kind, ook al is hij 40, blijft zich vaak gedragen als kind, volgzzaam of juist rebels. Pas als beide zich als volwassene gaan gedragen, oprecht vragen gaan stellen en oprecht gaan luisteren, is er constructief overleg mogelijk en kan

dat ook doorgezet worden naar het overige netwerk. Maar ja, wie voert er een functioneringsgesprek met een boer, wanneer maakt een boer een persoonlijk ontwikkelplan? Wanneer ga je samen met je pa om tafel om je te verdiepen in de wederzijdse behoeften, drijfveren en motieven? Wanneer is er directie-overleg op een boerderij?

Eigenlijk zou je in het bedrijf op de zelfde wijze om moeten gaan met je familie als met een willekeurige zakenpartner. Een strikte scheiding van werk en privé. In het bedrijf ben je zakenpartners met bijbehorend directie-overleg. In zo'n overleg wordt je gedwongen om er samen uit te komen. Helder te verwoorden wat je wenst, maar ook open te staan voor de ideeën van de ander. Je leert met kritische feedback om te gaan en te reflecteren op je eigen handelen. Er zijn trainingen en persoonlijkheidsanalyses die er voor zorgen dat je je eigen talenten, maar ook de talenten van je zakenpartner leert kennen. Daardoor creëer je over en weer meer begrip en profijt. Een win-winsituatie wordt gerealiseerd. De boer van de toekomst investeert eerst in zichzelf en dan pas in zijn bedrijf, opdat hij bewuste keuzes kan maken en op een constructieve wijze het gesprek met de omgeving aan gaat."

Wil jij -met jouw AJK- een avond over dit thema? Neem contact op met het GAJK bestuur!